

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 200/05-77

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 14. decembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya prerokoval sťažnosť JUDr. J. B., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namietal porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 120/03 z 22. januára 2004 a 4 Sž 119/03 z 22. januára 2004, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. J. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 120/03 z 22. januára 2004 porušené bolo.

2. Základné právo JUDr. J. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 porušené bolo.

3. Zrušuje uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 a 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 a veci vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodovanie.

4. JUDr. J. B. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť JUDr. J. B. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške 31 930 Sk (slovom tridsaťjedentisícdeväťstotridsať slovenských korún) na účet advokáta JUDr. T. Š.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 15. apríla 2004 a 27. apríla 2004 doručené sťažnosti JUDr. J. B., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 a 4 SŽ 119/ 03 z 22. januára 2004.

1. Sťažovateľ v sťažnosti z 15. apríla 2004 uvádza, že najvyššiemu súdu podal 18. augusta 2003 návrh, v ktorom podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku žiadal, aby rozhodol o jeho návrhu a uložil ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) povinnosť konať o rozklade sťažovateľa proti rozhodnutiu ministra č. 9659/01-512/251-E z 2. októbra 2001 do 7 dní od právoplatnosti rozhodnutia najvyššieho súdu. Uvedeným rozhodnutím minister rozhodol o pozastavení výkonu exekútorského úradu sťažovateľa, pretože proti sťažovateľovi bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že najvyšší súd nerozhodol v súlade s vyššie uvedeným ustanovením Občianskeho súdneho poriadku, ale návrh zamietol s odvolaním sa na ustanovenie § 250t ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku aj napriek tomu, že jeho návrh nebol ani nedôvodný, ani neprípustný.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd postupoval nielen v rozpore s § 30 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), v ktorom sú uvedené dôvody, na základe ktorých možno konanie zastaviť, ale aj v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd považoval konanie o pozastavení výkonu exekútorského úradu za zastavené napriek tomu, že nemožno ani jeden zákonný dôvod aplikovať na konkrétny prípad. Podľa názoru sťažovateľa iba skončenie trestného stíhania proti sťažovateľovi nemôže suplovať rozhodnutie o zrušení rozhodnutia ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu. Okrem toho sťažovateľ zdôrazňuje, že jedno trestné stíhanie voči jeho osobe ešte prebiehalo, pretože okrem právoplatne skončeného trestného stíhania pred Okresným súdom Bratislava III prebiehalo ešte ďalšie pred vyšetrovateľom Policajného zboru vo Z. pod sp. zn. ČSV: OUV-226/10-Zv-2002, ktoré v čase rozhodovania najvyššieho súdu skončené nebolo. Neskončené trestné stíhanie sa viedlo pre podozrenie zo spáchania rovnakého trestného činu, za rovnakých právnych podmienok ako to, ktoré bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom. V rozhodnutí ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu nie je uvedené, na základe ktorého trestného stíhania bolo vydané.

Sťažovateľ v sťažnosti vytýka najvyššiemu súdu, že z obsahu zápisnice z neverejného pojednávania nevyplýva, či Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“) podľa § 250t ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku predložilo najvyššiemu súdu spis týkajúci sa pozastavenia výkonu exekútorského úradu. Taktiež poukazuje na to, že argumentácia obsiahnutá v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu je zameraná na zdôvodnenie zastavenia konania, a nie zamietnutie návrhu.

Sťažovateľ tvrdí, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 a prikázal súdu konať. Zároveň žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 000 Sk a rozhodol aj o trovách právneho zastúpenia.

2. Zo sťažnosti z 26. apríla 2004 vyplýva, že sťažovateľ podal 18. augusta 2003 na najvyššom súde návrh na ochranu proti nezákonnému zásahu podľa ustanovenia § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku proti odporcovi Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Svojím návrhom sa domáhal, aby najvyšší súd rozhodol o tom, že zakazuje ministerstvu pokračovať v porušovaní jeho práv a „*zotrvať na jeho pokyne zaslanom všetkým predsedom krajských súdov v Slovenskej republike a Slovenskej komore exekútorov*“. Ďalej sa domáhal obnovenia stavu pred zásahom upovedomením vyššie uvedených subjektov o tom, že rozhodnutie ministra z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E, ktorým bol pozastavený výkon jeho exekútorského úradu, dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, a preto nemá žiadne právne ani faktické účinky predpokladané ustanovením § 222 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Na základe návrhu sťažovateľa najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 4 SŽ 119/03 tak, že konanie zastavil. Sťažovateľ sa domnieva, že týmto rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva, pretože najvyšší súd sa nezaoberal a nerozhodoval o jeho

návrhu, podstatou ktorého je skutočnosť, že citované rozhodnutie ministra bolo od začiatku nevykonateľné, keďže nenadobudlo právoplatnosť. Podľa tvrdenia sťažovateľa zásah stále trvá, keďže na všetkých súdoch v Slovenskej republike a na Slovenskej komore exekútorov sa pokyn ministerstva eviduje bez zmeny.

Sťažovateľ poukazuje na tú časť odôvodnenia, v ktorej je uvedené, že nadobudnutím právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku priamo zo zákona zaniklo v jeho prípade pozastavenie výkonu jeho úradu. Od tohto dňa mohol sťažovateľ podľa názoru súdu pokračovať vo výkone exekútorského úradu. Ďalej najvyšší súd uvádza, že zásah voči sťažovateľovi trval odo dňa, keď sa odporca dozvedel o oslobodzujúcom rozsudku, až do vydania listu podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra z 12. decembra 2003 č. k. 12706/03-52/422-0, ktorý bol faxom zaslaný predsedom krajských súdov.

Podľa názoru sťažovateľa bez ohľadu na okolnosti súvisiace s jeho trestným stíhaním súd sa mal zaoberať vážnosťou zásahu ministerstva, ktoré v podstate nariadilo výkon rozhodnutia ministra napriek tomu, že rozhodnutie ministra nebolo právoplatné. Sťažovateľ tvrdí, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že sťažovateľom namietaný protiprávny zásah najvyšší súd svojím rozhodnutím legalizoval. Preto vyjadruje nesúhlas so záverom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, že v čase rozhodovania o návrhu zásah do práv navrhovateľa už neexistoval, a preto konanie bolo potrebné podľa § 250v ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku zastaviť. Sťažovateľ uvádza, že na povinnosť rozhodovať o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu ministra plynutie času a neskorší vývoj udalostí nemajú vplyv.

Odmietnutie spravodlivosti zo strany najvyššieho súdu sťažovateľ vidí v tom, že objektívne je zastavenie trestného stíhania momentálne irelevantným dôvodom na ukončenie „pozastavenia“ výkonu jeho exekútorského úradu, pretože rozhodnutie ministra o tomto ani nesmelo byť súdom kolportované, čo by platilo aj v prípade, že by trestné stíhanie ešte pokračovalo.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 35 ods. 2 ústavy a jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 a o zrušení uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu. Zároveň navrhol, aby ústavný súd rozhodol aj o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 5 000 000 Sk a o náhrade trov konania.

II.

1. Ústavný súd z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2003 zistil, že najvyšší súd návrh navrhovateľa (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľa) zamietol. V odôvodnení tohto rozhodnutia je uvedené, že najvyšší súd vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 4 SŽ 119/03 zistil, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo 7. februára 2003 sp. zn. 2 T 57/02 oslobodený spod obžaloby za trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 7. mája 2003.

Z odôvodnenia uznesenia ďalej vyplýva, že vzhľadom na oslobodzujúci rozsudok priamo zo zákona (§ 222 ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku) došlo k zániku rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu. Vzhľadom na to, že táto skutočnosť nastala ešte pred podaním návrhu navrhovateľa, nie je podľa názoru najvyššieho súdu daný dôvod, aby súd vyslovil, že orgán verejnej správy je vo veci nečinný. Preto najvyšší súd postupujúc podľa ustanovenia § 250t ods. 3 prvej vety a poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku návrh ako nedôvodný zamietol.

Okrem toho ústavný súd z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 196/01 z 28. septembra 2004, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 4. januára 2004 ako príloha k sťažnosti, zistil, že konanie vedené na najvyššom súde pod uvedenou spisovou značkou bolo zastavené. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva, že rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu č. 9659/01-512/251-E z 2. októbra 2001 nenadobudlo právoplatnosť.

Najvyšší súd sa v odôvodnení uznesenia sp. zn. 6 SŽ 196/01 z 28. septembra 2004 odvoláva na ustanovenia § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého pri rozhodovaní správneho orgánu vydaného v správnom konaní je potrebné, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

V citovanom odôvodnení je taktiež uvedené, že v danom prípade sa sťažovateľ domáhal na najvyššom súde preskúmania prvostupňového rozhodnutia, proti ktorému je podľa názoru dovolacieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. M-Sždov 7/03 z 11. júna 2003 prípustný opravný prostriedok. Druhostupňové rozhodnutie, ako vyplýva z obsahu spisu, vydané nebolo. Najvyšší súd vychádzajúc z uvedeného konanie vedené pod sp. zn. 6 SŽ 196/01 zastavil, pretože žalobou bolo napadnuté neprávoplatné prvostupňové rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.

Z vyjadrenia ministra k sťažnosti, ktoré si ústavný súd vyžiadal pred prijatím sťažnosti na konanie, vyplýva, že navrhovateľ celý svoj návrh na najvyššom súde opieral o tvrdenie, že rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu v zmysle § 222 ods. 1 Exekučného poriadku z 3. októbra 2001 má byť rozhodnutím vydaným v správnom konaní. Proti takémuto rozhodnutiu vydanému v správnom konaní navrhovateľ 22. októbra 2001 zaslal ministerstvu podanie označené ako „*Žiadosť o prehodnotenie rozhodnutia*“, o ktorom navrhovateľ tvrdil, že toto jeho podanie bolo v zmysle príslušných ustanovení Správneho poriadku rozkladom. Hoci jeho podanie nebolo ako rozklad formulované, to že o rozklad skutočne ide, malo vyplývať z jeho obsahu.

Minister vo vyjadrení taktiež uviedol, že navrhovateľ v návrhu adresovanom najvyššiemu súde poukazoval aj na to, že minister vo svojom opravnom rozhodnutí zo 14. decembra 2001, ktorým opravil výrok svojho rozhodnutia z 3. októbra 2001 v časti týkajúcej sa účinkov pozastavenia výkonu exekútorského úradu, neposudzoval vyššie uvedené podanie navrhovateľa ako rozklad a pri svojom rozhodovaní nepostupoval v zmysle Správneho poriadku. Práve v takomto postupe ministra, ktorý podanie navrhovateľa z 22. októbra 2001 neposúdil ako rozklad a nerozhodol o ňom, videl

navrhovateľ úmyselnú nečinnosť odporcu ako orgánu verejnej správy a jeho rozhodnutie z 3. októbra 2001 o pozastavení výkonu exekútorského úradu považoval za neprávoplatné, ktoré ako také nemá žiadne právne ani faktické účinky predpokladané ustanovením § 222 ods. 1 Exekučného poriadku.

Minister ďalej uvádza, že vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 4 SŽ 120/03 vyjadril stanovisko, aby najvyšší súd vo svojom rozhodnutí návrh navrhovateľa zamietol pre jeho neprípustnosť. Svoje stanovisko zdôvodňuje tým, že vtedajší minister vydal 3. októbra 2001 rozhodnutie, ktorým pozastavil sťažovateľovi výkon jeho exekútorského úradu z dôvodu, že sa proti nemu vedie trestné stíhanie pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona. Ministerstvo spravodlivosti nezasahovalo do pozastavenia výkonu exekútorského úradu, nekorigovalo rozhodnutie ministra. Opravné rozhodnutie zo 14. decembra 2001 bolo rozhodnutím ministra. Pri jeho vydávaní však opakovane došlo k zrejmej chybe pri opise, keď namiesto slova „minister spravodlivosti“ bolo v úvode rozhodnutia uvedené „ministerstvo spravodlivosti“.

Vo vyjadrení minister tiež uviedol, že nepovažuje rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu za rozhodnutie vydané v správnom konaní, pretože minister pri vydávaní rozhodnutia v zmysle § 222 ods. 1 Exekučného poriadku vystupuje ako člen vlády a ústavný činiteľ, ktorý síce je vedúcim ústredného orgánu štátnej správy, avšak nie je orgánom štátnej správy. Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov vymenúva ministerstvá a iné ústredné orgány štátnej správy, ministrov však ako správny orgán neuvádza. Slovenský právny poriadok nepozná ustanovenie, ktoré by vytváralo či označovalo ministra za správny orgán. Minister teda rozhoduje o pozastavení výkonu exekútorského úradu preto, že mu táto kompetencia bola vyslovene zákonom zverená, avšak nie ako správny orgán.

Minister vo vyjadrení poukázal aj na to, že navrhovateľ svoje podanie neformuloval v zmysle príslušných ustanovení Správneho poriadku ako rozklad, pretože zo samotného obsahu predmetného podania (kde vôbec nie je obsiahnutá požiadavka na zrušenie

ministrovho rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu z 3. októbra 2001, ako to navrhovateľ uvádza vo svojom návrhu úplne v rozpore so skutočnosťou) nie je jasné, že by o rozklad naozaj šlo. Podľa názoru ministra navrhovateľ neformuloval svoje podanie ako rozklad preto, lebo vedel, že proti rozhodnutiu ministra nie je možné podať rozklad, ktorý je opravným prostriedkom proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy. V danom prípade je týmto orgánom ministerstvo, a nie minister.

Minister opierajúc sa o právnu úpravu tvrdí, že v žiadnom prípade nemôže v rozkladovom konaní preskúmať svoje vlastné rozhodnutie, a to už vôbec nie v rámci autoremedúry. Podľa názoru ministra neexistuje žiadna inštancia, ktorá by mala v správnom konaní právomoc preskúmať jeho rozhodnutia. Rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu nebolo vydané v správnom konaní, preto je irelevantné tvrdenie sťažovateľa, že toto rozhodnutie muselo mať formálne znaky rozhodnutia v správnom konaní (výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku). V danom prípade minister postupoval v zmysle ustanovení Exekučného poriadku, ktorý ako *lex specialis* upravuje pozastavenie výkonu exekútorského úradu a nijaké jeho ustanovenie neuvádza, že by sa malo subsidiárne postupovať podľa Správneho poriadku. Minister v predmetnej veci postupoval iba v súlade s príslušnými ustanoveniami právneho poriadku a z jeho postupu nevyplýva nečinnosť v konaní, a teda ani žiaden neoprávnený zásah do ústavou garantovaných práv sťažovateľa ako občana a súdneho exekútora. Rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu súdneho exekútora sťažovateľovi je po právnej stránke správne, keďže v zmysle § 222 Exekučného poriadku má minister takéto oprávnenie, a toto rozhodnutie je správne aj po skutkovej stránke, keďže proti sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi bolo vedené trestné konanie pre spáchanie trestnej činnosti zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona.

Minister navrhuje, aby sťažnosť sťažovateľa po posúdení podmienok pre jej prijatie ústavný súd odmietol.

Z príloh obsiahnutých v spise najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 22. októbra 2001 žiadosť o prehodnotenie rozhodnutia, na ktorú minister neodpovedal, resp. nerozhodol o opravnom prostriedku. Na základe tejto žiadosti sťažovateľa ministerstvo vydalo opravné rozhodnutie zo 14. decembra 2001, ktorým ministerstvo opravilo výrok pôvodného rozhodnutia v časti týkajúcej sa účinnosti pozastavenia výkonu exekútorského úradu. V rozhodnutí ministra z 2. októbra 2001 bolo uvedené, že rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu nadobúda účinnosť 20. septembra 2001, avšak súdnemu exekútorovi bolo rozhodnutie doručené 8. októbra 2001, preto opravným rozhodnutím bol výrok rozhodnutia v časti týkajúcej sa účinkov pozastavenia výkonu exekútorského úradu opravený, a to že pozastavenie výkonu exekútorského úradu nastáva odo dňa doručenia rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa skončí trestné konanie. Vzhľadom na to, že minister nereagoval na žiadosť sťažovateľa o prehodnotenie rozhodnutia, sťažovateľ listami zo 4. júla 2003 a 22. júla 2003 po tom, ako mu bol doručený rozsudok najvyššieho súdu z 11. júna 2003 sp. zn. M-Sždov 7/03, žiadal ministra o ochranu jeho oprávnených záujmov, pretože z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu nenadobudlo právoplatnosť. Sťažovateľ vychádzajúc z obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu z 11. júna 2003 žiadal ministra, aby uvedenú skutočnosť oznámil orgánom a osobám, ktoré v uplynulom období informoval o tom, že minister právoplatne pozastavil sťažovateľovi výkon exekútorského úradu.

Ministerstvo listom z 22. júla 2003 oznámilo sťažovateľovi, že z výrokovej časti citovaného rozsudku najvyššieho súdu z 11. júna 2003 sp. zn. M-Sždov 7/03 nevyplýva pre ministerstvo ani pre ministra ako účastníkov konania splnenie žiadnej povinnosti (niečo konať, niečo strpieť, niečoho sa zdržať).

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti sťažovateľa pôvodne vedenej pod sp. zn. III. ÚS 201/05 vyjadril predseda najvyššieho súdu listom, ktorý bol ústavnému súdu doručený 14. septembra 2005. Z vyjadrenia vyplýva, navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal, aby najvyšší súd uložil odporcovi povinnosť do 7 dní od právoplatnosti vydaného

uznesenia konať a rozhodnúť o odvolaní – rozklade navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E. Navrhovateľ vo svojom návrhu namietal nedodržanie ustanovení Správneho poriadku pri vydaní rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu, ako aj pri vydaní opravného rozhodnutia zo 14. decembra 2001. V tejto súvislosti sa navrhovateľ odvolával na závery uvedené v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. M-Sždov 7/03 z 11. júna 2003.

Z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu okrem iného vyplýva, že najvyšší súd vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 222 ods. 1 Exekučného poriadku dospel k záveru, že v dôsledku oslobodzujúceho rozsudku priamo zo zákona došlo k zániku rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu. Táto skutočnosť nastala ešte pred podaním návrhu navrhovateľa (7. mája 2003). Preto podľa názoru najvyššieho súdu nebol daný dôvod, aby vyslovil, že orgán verejnej správy je vo veci nečinný. Z toho dôvodu najvyšší súd postupujúc podľa § 250t ods. 3 prvej vety a poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku návrh ako nedôvodný zamietol.

Ďalej je vo vyjadrení poukázané na to, že zo strany navrhovateľa nebola vyvinutá dostatočná súčinnosť. Skutočnosť, že oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť, podľa zistenia najvyššieho súdu navrhovateľ neoznámil ministerstvu ani Slovenskej komore exekútorov.

Najvyšší súd zastáva názor, že uznesenie sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 je vecne správne a v súlade so zákonom. Podľa názoru najvyššieho súdu napadnutým uznesením nebolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právo na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd navrhuje, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

2. Ústavný súd z uznesenia sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 zistil, že najvyšší súd konanie zastavil so zdôvodnením, že v čase rozhodovania o návrhu zásah do práv navrhovateľa už neexistoval.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti sťažovateľa pôvodne vedenej pod sp. zn. III. ÚS 200/01 vyjadril predseda najvyššieho súdu listom, ktorý bol ústavnému súdu doručený 14. septembra 2005. Z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu vyplýva, že v danom prípade priebeh konania bol určený účelom tohto konania. Najvyšší súd skúmal zákonnosť zásahu orgánu verejnej správy obmedziac sa na tvrdené dôvody o nezákonnosti. Musí však byť preukázané, že nezákonný zásah stále trvá aj s dôsledkami, ktoré tvrdil navrhovateľ v podanom návrhu, resp. že hrozí jeho opakovanie.

Podľa názoru najvyššieho súdu neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd nevykonal opatrenie na odstránenie nezákonného stavu. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že zo strany navrhovateľa došlo k zásahu v zmysle ustanovenia § 250v Občianskeho súdneho poriadku, a v tejto súvislosti konštatoval: *„bez ohľadu na to, že Exekučný poriadok neobsahuje ustanovenie ukladajúce ministrovi spravodlivosti, resp. ministerstvu spravodlivosti povinnosť oznamovať súdom rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu ako aj skutočnosť, že priamo zo zákona odpadol dôvod na toto pozastavenie, v prípade navrhovateľa neoznámením odporcu predsedom krajských súdov, že bol navrhovateľ právoplatne oslobodený, došlo k zásahu v zmysle ustanovenia § 250v O. s. p. Tento zásah trval odo dňa, keď sa odporca dozvedel o oslobodzujúcom rozsudku až do vydania listu podpredsedu vlády a ministra spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 12. decembra 2003, č. k. 12706/03-52/422-0, ktorý bol faxom zaslaný predsedom krajských súdov.*

Na druhej strane súd konštatuje, že zo strany navrhovateľa nebola vyvinutá dostatočná súčinnosť. Skutočnosť, že oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť, podľa zistenia súdu navrhovateľ neoznámil ministerstvu spravodlivosti ani Slovenskej komore exekútorov. Napokon túto skutočnosť neuviedol ani v návrhu na ochranu proti nezákonnému zásahu podľa § 250v ods. 1 OSP zo dňa 18. augusta 2003, ktorý bol doručený najvyššiemu súdu 20. augusta 2003. Až na pojednávaní dňa 4. decembra 2003 oznámil, že bol oslobodený spod obžaloby za trestný čin podľa § 158 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a, c) Tr. zák. a súd si v rámci vykonaného dokazovania túto skutočnosť overoval.“

Okrem toho predseda najvyššieho súdu uviedol, že v právnej veci sťažovateľa nešlo o konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ (§ 247 - § 250k Občianskeho súdneho poriadku). Z toho dôvodu sa najvyšší súd ani nemohol zaoberať námietkami navrhovateľa uvedenými v návrhu, že zo strany odporcu pri vydávaní rozhodnutia o pozastavení výkonu jeho exekútorského úradu došlo k porušeniu Správneho poriadku. Najvyšší súd nepreskúmaval zákonnosť rozhodnutia a postup pri vydaní rozhodnutia, ale zisťoval dokazovaním v zmysle petitu návrhu v intenciách ustanovenia § 250v Občianskeho súdneho poriadku, či došlo k zásahu orgánu verejnej správy, ako aj či dôsledky zásahu trvajú.

V závere vyjadrenia je uvedené, že najvyšší súd zastáva názor, že jeho rozhodnutím sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, a navrhuje, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

Na základe výzvy ústavného súdu zaslal minister ústavnému súdu kópie listov z 12. decembra 2003 č. k. 127026/03-52/422-O, ktoré boli doručené všetkým predsedom krajských súdov. Z ich obsahu vyplýva, že predsedom súdov sa zasielajú kópie právoplatného oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 2 T 57/02, ktorým bol sťažovateľ ako súdny exekútor oslobodený spod obžaloby. Z listu ďalej vyplýva, že menovanému súdnemu exekútorovi bol na základe rozhodnutia ministra z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E v spojení s opravným rozhodnutím zo 14. decembra 2001 pozastavený výkon exekútorského úradu s účinnosťou odo dňa doručenia až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa končí trestné stíhanie, a že minister žiada predsedov krajských súdov, aby s predmetným listom oboznámili všetkých predsedov nimi riadených súdov.

Sťažovateľ 27. septembra 2005 doručil ústavnému súdu spolu s vyjadrením oznámenie Prezídia Slovenskej komory exekútorov, z ktorého vyplýva, že Prezídium Slovenskej komory exekútorov sa zaoberalo sťažovateľovou „žiadostou o uvoľnenie exekútorského úradu“ a zároveň je v ňom uvedené, že „vzhľadom na to, že Ministerstvo

spravodlivosti SR cestou zástupcu v Prezídiu Slovenskej komory exekútorov informovalo zasadnutie o nových skutočnostiach súvisiacich s ďalším trestným stíhaním, vo Vašej veci minister spravodlivosti SR rozhodne až po tom, ako bude známy výsledok šetrenia orgánov činných v trestnom konaní“.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 200/05-24 zo 6. júla 2005 bola sťažnosť sťažovateľa z 15. apríla 2004 prijatá na ďalšie konanie.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 201/05-33 zo 6. júla 2005 bola sťažnosť sťažovateľa z 27. apríla 2004 v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na prerokovanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prijatá na ďalšie konanie.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 200/05-36 boli sťažnosti sťažovateľa vedené pod sp. zn. III. ÚS 200/05 a sp. zn. III. ÚS 201/05 spojené na spoločné konanie a vec je ďalej vedená pod sp. zn. III. ÚS 200/05.

Právny zástupca sťažovateľa listom, ktorý bol ústavnému súdu doručený 12. septembra 2005, oznámil, že v oboch veciach trvá na ústnom pojednávaní.

Na verejnom ústnom pojednávaní, ktoré sa konalo 9. novembra 2005, ospravedlnila neúčast' zástupcu najvyššieho súdu riaditeľka Kancelárie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Právny zástupca sťažovateľa uviedol, že sťažovateľ trvá na predložených sťažnostiach v rozsahu, v akom boli prijaté na konanie, a na pojednávaní neuviedol žiadne nové skutočnosti týkajúce sa prejednávanej veci.

Na otázku, prečo sa nazdáva, že neustanovovanie jeho mandanta za exekútora v súčasnosti Okresným súdom Poprad a Okresným súdom Spišská Nová Ves dochádza

naďalej k zásahu do práv mandanta najvyšším súdom, a nie uvedenými okresnými súdmi, odpovedal, že najvyšší súd sprostredkovane zavinił tento stav, pretože odobril postup ministerstva a zastavil konanie.

Sťažovateľ na otázku, či teraz vykonáva činnosť exekútora, odpovedal, že nevykonáva žiadnu činnosť, pretože jeho úrad sa zrútil už pred piatimi rokmi, že jeho úrad už neexistuje a aj jeho meno bolo zničené. Podľa jeho tvrdenia do zásahu v roku 2000 mal okolo 25 000 prípadov, a keď preberal úrad jeho zástupca, tak preberal iba okolo 1 000 prípadov. Na doplňujúcu otázku, či funkciu exekútora sťažovateľ nevykonáva, pretože dôsledky rozhodnutia ministra z roku 2001 trvajú dodnes, sťažovateľ odpovedal, že formálne je exekútorom, ale nemá už žiadnych klientov.

III.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno základného práva na súdnu a inú právnu ochranu domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd považuje za odňatie práva obrátiť sa na všeobecný súd podľa citovaných článkov ústavy aj také rozhodnutie všeobecného súdu v správnom súdnictve, ktorým sa pred ním konanie končí uznesením o zamietnutí návrhu, ak proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiaden opravný prostriedok a k zamietnutiu návrhu došlo bez zákonom uznaného dôvodu na takýto výrok v správnom súdnictve, resp. všeobecný súd použil zákonný dôvod, na aplikáciu ktorého neboli splnené skutkové a zákonné predpoklady. V takomto prípade ústavný súd považuje zamietnutie návrhu za odmietnutie spravodlivosti a porušenie ústavného princípu základného práva na súdnu ochranu.

Podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 3 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením a podľa poslednej vety tohto ustanovenia nedôvodný a neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 250 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

V citovanej právnej úprave nie je obsiahnutá popisná hypotéza právnej normy, v ktorej by bol charakterizovaný nedôvodný návrh, a taktiež v nej nie je obsiahnutý taxatívny výpočet návrhov, ktoré je potrebné považovať za nedôvodné. Posúdenie

konkrétneho návrhu ako nedôvodného nechal zákonodarca na uváženie súdu, ktorý uvedený zákon aplikuje.

V danom prípade najvyšší súd považoval návrh za nedôvodný, pretože bol podaný až po zániku rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu, a preto nebol dôvod na vyslovenie nečinnosti ministra.

Sťažovateľ uplatnil svoje základné právo na súdnu ochranu návrhom smerujúcim proti nečinnosti ministra a tvrdil, že minister bol a je nečinný, keďže nerozhodol o opravnom prostriedku, ktorý sťažovateľ podal proti jeho rozhodnutiu o pozastavení výkonu exekútorského úradu.

Najvyšší súd vychádzajúc z obsahu ustanovenia § 222 ods. 1 Exekučného poriadku rozhodol, že ex lege došlo k zániku rozhodnutia o pozastavení exekútorského úradu, napadnutým uznesením návrh zamietol.

Ústavný súd vychádzal pri posúdení tejto procesnej situácie, v ktorej sa nachádzal sťažovateľ po zamietnutí návrhu, z konštantnej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Takýto prístup ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prejednávaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby

prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené právo účastníka konania pred všeobecným súdom.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, alebo z ústavného hľadiska inak neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis III. ÚS 180/02, IV. ÚS 1/02).

V danom prípade najvyšší súd návrh zamietol, pretože podľa jeho názoru rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu zaniklo na základe právoplatného oslobodzujúceho rozsudku skôr, ako bolo rozhodnuté o opravnom prostriedku, ktorý bol proti nemu podaný.

Ústavný súd zistil, že v danom prípade nerozhodnutie ministra o opravnom prostriedku, resp. nevybavenie žiadosti sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia má právne následky aj po zániku rozhodnutia. Najvyšší súd rozsudkom z 11. júna 2003 sp. zn. M-Sždov 7/03 zrušil rozsudok najvyššieho súdu z 29. apríla 2002 sp. zn. 6 SŽ 196/01 a vec vrátil senátu najvyššieho súdu 6 SŽ na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že senát najvyššieho súdu 6 SŽ pochybil predovšetkým v tom, že si neujasnil, že rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu nenadobudlo právoplatnosť, pretože nebolo riadne rozhodnuté o opravnom prostriedku žalobcu (t. j. sťažovateľa). Najvyšší súd uznesením z 28. septembra 2004 sp. zn. 6 SŽ 196/01 zastavil konanie týkajúce sa preskúmania uvedeného rozhodnutia ministra so zdôvodnením, že žalobca sa domáhal preskúmania prvostupňového rozhodnutia, proti ktorému podľa záväzného právneho názoru dovolacieho súdu (obsiahnutého v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. M-Sždov 7/03 z 11. júna 2003) je prípustný opravný prostriedok. Všeobecný súd má podľa ustanovenia § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku právomoc preskúmať rozhodnutie správneho orgánu až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, a teda po nadobudnutí právoplatnosti.

Zamietnutím návrhu sťažovateľa najvyšším súdom sa rozhodnutie ministra z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E stalo nepreskúmateľným. Navyše, ak rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu nenadobudlo právoplatnosť, nemal byť na základe neho dočasne pozastavený výkon exekútorského úradu od 20. septembra 2001, resp. od doručenia rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu. Nečinnosť ministra má za následok, že naďalej ostáva nevyriešeným problém, či pozastavenie výkonu exekútorského úradu bolo realizované na základe rozhodnutia ministra, ktoré nenadobudlo právoplatnosť, alebo proti uvedenému rozhodnutiu ministra nie je prípustný opravný prostriedok, a preto rozhodnutie okamihom doručenia nadobudlo právoplatnosť a má byť preskúmateľné najvyšším súdom. Žiada sa zdôrazniť, že v samotnom rozhodnutí chýba poučenie o prípustnosti, resp. neprípustnosti opravného prostriedku.

Okrem toho najvyšší súd spája okamih zániku rozhodnutia ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu s okamihom nadobudnutia právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. februára 2003 sp. zn. 2 T 57/02 (právoplatnosť nadobudol 7. mája 2003) bez toho, aby sa vysporiadal s problémom, na základe ktorého trestného stíhania bolo uvedené rozhodnutie vydané, pretože z obsahu rozhodnutia táto skutočnosť nevyplýva. Presné určenie trestného stíhania, ktoré bolo dôvodom pre vydanie rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu, má význam aj pre stanovenie okamihu zániku uvedeného rozhodnutia. Rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E bolo vydané v čase, keď proti sťažovateľovi boli vedené dve trestné stíhania za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona a v rozhodnutí ministra nie je uvedené, na základe ktorého trestného stíhania je uvedené rozhodnutie vydané. Najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľa, avšak trestné stíhanie, ktoré bolo začaté uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru vo Z. sp. zn. ČVS: OUV-293/10-Zv-99 zo 17. apríla 2001, bolo zastavené uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: OUV-226/10-Zv-2002 z 25. marca 2004. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. apríla 2004, teda až tri mesiace po tom, ako najvyšší súd návrh sťažovateľa zamietol. Úlohou najvyššieho súdu bolo v danom prípade rozhodnúť, či proti uvedenému rozhodnutiu ministra o pozastavení výkonu

exekútorského úradu bol prípustný opravný prostriedok, a ak áno, tak rozhodnúť aj o povinnosti ministra konať a rozhodnúť o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu ministra z 2. októbra 2001 č. 9659/01-512/251-E.

V dôsledku uvedených zistení, východísk a záverov ústavného súdu je potrebné konštatovať, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu svojimi účinkami porušilo základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých reálne uplatnenie, zabezpečenie a realizáciu vylučuje taký postup a rozhodnutie, ktoré najvyšší súd vyniesol 22. januára 2004 pod sp. zn. 4 SŽ 120/03. Týmto rozhodnutím najvyššieho súdu došlo vo vzťahu k sťažovateľovi k denegationis iustitiae, pretože v okolnostiach prípadu bolo zasiahnuté do sťažovateľových základných práv a slobôd, a to ako v čase podania návrhu najvyššiemu súdu, tak aj v čase rozhodnutia najvyššieho súdu, a tým najvyšší súd odmietol rozhodnúť o tom, či išlo i o porušenie týchto práv. Vzhľadom na to, že ústavný súd považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za rozporné s ústavnými princípmi spravodlivého procesu, bolo potrebné rozhodnúť o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prerokovanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto

rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 2 orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah;...

Podľa § 250 ods. 6 súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania.

Ako už z uvedeného vyplýva, najvyšší súd rozhodoval v čase, keď jedno trestné konanie vedené proti sťažovateľovi už bolo ukončené právoplatným rozsudkom súdu, ale prebiehalo ešte ďalšie trestné stíhanie, ktoré v čase rozhodnutia najvyššieho súdu ešte nebolo právoplatne ukončené.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie o zastavení konania zdôvodnil tým, že odpadli dôvody na ďalšie konanie, pretože minister listom z 12. decembra 2003 č. k. 12706/03-52/422-0, ktorý bol faxom zaslaný predsedom krajských súdov, ukončil nezákonný zásah, ktorým bol sťažovateľ dotknutý na svojich právach a právom chránených záujmoch a ktorý podľa názoru najvyššieho súdu trval odo dňa, keď sa odporca dozvedel o oslobodzujúcom rozsudku, až do vydania listu ministra.

Ústavný súd zistil, že v čase rozhodnutia najvyššieho súdu zásah naďalej trval, pretože trestné stíhanie, ktoré bolo začaté uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru vo Z. sp. zn. ČVS: OUV-293/10-Zv-99 zo 17. apríla 2001 bolo zastavené až uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: OUV-226/10-Zv-2002 z 25. marca 2004. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. apríla 2004, teda až tri mesiace po tom, ako najvyšší súd svojím rozhodnutím konanie zastavil a nevyrovnal sa so spornou otázkou týkajúcou sa nezákonného zásahu ministerstva do práv sťažovateľa napriek tomu, že sa s ňou mal vysporiadať.

Minister listom z 12. decembra 2003, ktorý zaslal predsedom krajských súdov, informoval ich o pozastavení výkonu exekútorského úradu s účinnosťou odo dňa doručenia rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa končí trestné stíhanie, a zaslal im kópiu právoplatného oslobodzujúceho rozsudku. Z obsahu uvedeného listu ministra jednoznačne nevyplýva, že je zrušené pozastavenie výkonu exekútorského úradu, pretože rozhodnutie ministra z 2. októbra 2001 bolo vydané na základe trestného stíhania, ktoré bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom súdu. Okrem toho je potrebné uviesť, že ministerstvo o prebiehajúcim druhom trestnom stíhaní vedelo, pretože to vyplýva aj z oznámenia Slovenskej komory exekútorov, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 11. augusta 2003 a v ktorom je výslovne uvedené, že *„minister spravodlivosti SR rozhodne až po tom, ako bude známy výsledok šetrenia orgánov činných v trestnom konaní“*. Z uvedeného vyplýva, že Slovenská komora exekútorov, ale aj minister považovali rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského úradu z 2. októbra 2001 za platné až do právoplatne ukončeného druhého trestného stíhania.

Sťažovateľ podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 14. apríla 2005, navrhol, aby v konaní pred ústavným súdom bol vypočutý sudca Mgr. P. L., ktorý vydal uznesenie Okresného súdu Poprad č. k. Er 1081/96-34 z 24. marca 2005, ktorým rozhodol, že vyhovuje žiadosti oprávneného z 3. novembra 2003 na zmenu súdneho exekútora a vykonaním exekúcie vo veci sp. zn. Er 1081/96 poveruje súd Mgr. J. K., súdneho exekútora, Exekútorský úrad, D., a vec mu zároveň postúpil.

Taktiež navrhol vypočítať JUDr. E. Š., ktorý adresoval exekútorškému úradu 16. marca 2005 dopyt, kto je nástupcom sťažovateľa ako súdneho exekútora, pretože oprávnený ho informoval o tom, že uvedený exekútor má pozastavený výkon exekútorského úradu.

Ústavný súd nepokladal za potrebné vykonať navrhnuté dôkazy v priebehu konania na ústavnom súde, pretože z listinných dôkazov vyplýva, že v čase rozhodovania najvyšším súdom vo veciach vedených pod sp. zn. 4 SŽ 120/03 a 4 SŽ 119/03 nebolo ešte ukončené trestné stíhanie, ktoré bolo začaté uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru vo Z. sp. zn. ČVS: OUV-293/10-Zv-99 zo 17. apríla 2001 a bolo zastavené až uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: OUV-226/10-Zv-2002 z 25. marca 2004, a existovala reálna možnosť pokračovania v zásahu do sťažovateľových práv vyplývajúca z listinných dôkazov (list Okresného súdu Spišská Nová Ves z 13. mája 2005, list Okresného súdu Poprad z 30. apríla 2004, poverenie vykonaním exekúcie na základe vykonateľného platobného rozkazu súdneho exekútora Ing. Bc. S. B. z 9. septembra 2005) preukazujúcich, že súdy sťažovateľa aj po zastavení jeho trestného stíhania vedeného pod sp. zn. ČVS: OUV-226/10-Zv-2002 dňa 25. marca 2004 naďalej nepoverovali vykonávaním exekúcie z dôvodu, že má údajne pozastavený výkon činnosti.

Ústavný súd si bol v prejednávanej veci vedomý zložitosti veci, ale je nútený konštatovať, že najvyšší súd nepostupoval vo veci v súlade s princípmi spravodlivého procesu a dôsledky jeho pochybenia sú v neprospech sťažovateľa. Rozhodnutím o porušení základných práv sťažovateľa a zrušením uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 sa otvorí možnosť znova preskúmať, či došlo, resp. dochádza k protizákonnému zásahu ministra voči sťažovateľovi. Najvyšší súd sa musí vysporiadať s tým, že v čase jeho rozhodnutia zásah trval, a vzhľadom na indicie, ktoré má ústavný súd k dispozícii, je povinnosťou najvyššieho súdu preskúmať, či zásah do práv sťažovateľa naďalej trvá, aj napriek tomu, že druhé trestné stíhanie, ktoré bolo začaté uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru vo Z. sp. zn. ČVS: OUV-293/10-Zv-99 zo 17. apríla 2001, už bolo zastavené.

Ústavný súd ďalej nezistil porušenie čl. 152 ods. 4 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004, pretože z výroku rozhodnutia ani z jeho odôvodnenia nevyplýva, že by najvyšší súd interpretoval a uplatňoval jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ústavne nekonformným spôsobom.

V.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Ústavný súd rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na prerokovanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a taktiež zrušil namietané rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 120/03 z 22. januára 2004 a sp. zn. 4 SŽ 119/03 z 22. januára 2004 a prikázal mu v uvedených veciach konať.

Po vrátení veci na ďalšie konanie bude úlohou najvyššieho súdu opäť veci prejednať a rozhodnúť, či minister je vo veci nečinný, a preskúmať zákonnosť zásahu ministra do práv sťažovateľa.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ požadoval primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 000 Sk. v každom prípade samostatne. Sťažovateľ svoje žiadosti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že najvyšší súd namiesto toho, aby „ako najvyšší orgán súdnej hierarchie dbal o dodržiavanie zákonnosti a ochranu práv ich nositeľov, celkom zjavne nedbal na zásadu rovnosti účastníkov a účelovo zvýhodnil ministra spravodlivosti.“ Ďalej uvádza, že „takéto konanie znamenalo pre neho nielen predlžovanie, ale aj gradáciu jeho duševných útrap“, a preto považuje požadované finančné zadosťučinenie za primerané.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie a pri určovaní jeho výšky vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Významnou súčasťou zadosťučinenia sťažovateľa je už samotné deklarovanie porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavným súdom. V danom prípade ho však nemožno považovať za dostatočné, a preto ústavný súd využil možnosť priznať primerané finančné zadosťučinenie, a to vo výške 100 000 Sk.

V konkrétnych okolnostiach prípadu vidí ústavný súd ujmu sťažovateľa predovšetkým v pocite neistoty, ktorý bol spôsobený tým, že najvyšší súd nerozhodol v merite veci, ale návrh v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 120/03 zamietol so zdôvodnením, že už došlo k zániku rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu, a preto nie je daný dôvod na vyslovenie nečinnosti orgánu verejnej správy, a v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 119/03 konanie zastavil so zdôvodnením, že v čase rozhodovania o návrhu zásah orgánu verejnej správy do práv navrhovateľa už neexistoval. Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovel.

Právny zástupca sťažovateľa v sťažnosti žiadal ústavný súd o priznanie trov právneho zastúpenia, ktoré v podaní z 31. októbra 2005 vyčíslil vo výške 34 590 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania najvyšším súdom.

Podľa ustanovenia § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) účinnej od 1. januára 2005 patrí advokátovi za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky odmena podľa doterajších predpisov.

Pri výške celkovej náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd preto vychádzal aj z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, a podľa ktorého ak predmet sporu nie je ocenený peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je ocenená peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že štyri úkony právnej služby boli realizované v roku 2004, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu

Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti 4 534 Sk za každý úkon podľa ustanovenia § 16 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 4-krát jedna stotina výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. 136 Sk. Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov podľa vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vo výške 18 680 Sk.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

V zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Ústavný súd preto vychádzal pri priznaní náhrady trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vykonané v roku 2005 z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní z 2. novembra 2005 ďalej vyčíslil trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. nasledovným spôsobom: 2-krát podanie zo 4. januára 2005 a 2-krát podanie z 13. apríla 2005 podľa ustanovenia § 11 ods. 2 citovanej vyhlášky (1 úkon – 2 501 Sk), 4-krát náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky (150 Sk) a po spojení vecí vyčíslil trovy právneho zastúpenia za vyjadrenie z 27. septembra 2005 a účasť na pojednávaní 9. novembra 2005.

Ústavný súd nepriznal trovy právneho zastúpenia za všetky právne úkony tak, ako boli vyčíslené právnym zástupcom sťažovateľa, pretože podania zo 4. januára 2005 a 13. apríla 2005 mali totožný obsah, preto priznal odmenu iba za dva právne úkony, a nie štyri, a to podľa ustanovenia § 11 ods. 2 citovanej vyhlášky (1 úkon – 2 501 Sk).

Podľa § 13 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

Ústavný súd pri výpočte trov právneho zastúpenia za právne úkony urobené po spojení vecí postupoval podľa § 13 ods. 4, § 11 ods. 2, § 14 ods. 2 písm. e) a ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a priznal náhradu trov právneho zastúpenia za vyjadrenie z 27. septembra 2005 (3 751 Sk) a za účasť na verejnom pojednávaní a vyhlásení rozhodnutia (2-krát po 1 875 Sk) a náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky (t. j. 5-krát 150 Sk).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd zaviazal najvyšší súd uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 31 930 Sk na účet právneho zástupcu sťažovateľa (bod 5 výroku nálezu).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripájajú odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka, a to k odôvodneniu rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2005